

Concern Directie

Bespreekstuk

26 juni 2019
V. Roozen

Concerndirectie

Gegevens steller:

Matthijs Mulder

E: jm.mulder@rotterdam.nl

T: [REDACTED]

Agendapunt 4. 3^e Rapportage Functionaris Gegevensbescherming

1. Aanleiding tot bespreking

Hierbij bied ik u de derde rapportage van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) aan. Op 20 februari 2019 heeft de FG samen met de Concern Privacy Officer (CPO) in uw Concern Directie een presentatie gegeven over de stand van zaken van de invoering van de AVG/Privacy wetgeving. Op basis daarvan werd een aantal besluiten genomen waarvan het op orde brengen van het verwerkingenregister prioriteit kreeg.

Hoe ver zijn we nu en waar liggen de uitdagingen voor de komende tijd? In deze notitie een kort verslag vanuit de toezichthoudende rol van de FG en een doorkijk naar de toekomst.

2. Afgestemd met cluster

- o BCO: - [REDACTED], CPO en [REDACTED], Privacy Officer (hierna: PO)
- o Directie veiligheid: [REDACTED], PO
- o DV: [REDACTED], PO
- o MO: [REDACTED], PO
- o SO: [REDACTED], Strategisch adviseur/PO
- o SB: [REDACTED], PO
- o W&I: [REDACTED], [REDACTED] – [REDACTED] PO

Daarnaast is deze notitie voorgelegd aan de stuurgroep Privacy en Awareness (hierna: de stuurgroep). Deze stuurgroep wordt voorgezeten door de directeur Concernstaf & Strategie.

CPO

De CPO herkent zich in de door de FG gestelde bevindingen. Deze bevindingen zijn ook de aanleiding geweest om een claim in te dienen in de voorjaarsretraite. Deze claim is door het college grotendeels afgewezen. Hierdoor is het noodzakelijk om de benodigde acties ten aanzien van de AVG opnieuw te prioriteren en te zoeken naar slimme oplossingen ten aanzien van de te nemen verbetermaatregelen.

Het niet voldoen aan de wet zorgt voor politieke risico's. Op dit moment is er in de stuurgroep AVG de afspraak gemaakt dat ieder cluster input levert voort 1 juli 2019 ten behoeve van een plan van aanpak. Na 1 juli zal er door de CPO een plan van aanpak opgesteld worden. Dit plan van aanpak

geeft zicht op concernbrede en clusterspecifieke acties die nodig zijn om de risico's die er nu zijn, door niet te voldoen aan de AVG, te mitigeren.

Om deze reden heeft het de voorkeur de inhoudelijke bespreking van de AVG niet alleen op basis van deze rapportage van de FG te doen, maar in samenhang met het genoemde plan van aanpak na 1 juli te bespreken.

Op basis van dit plan van aanpak wordt bepaald wat de strategie is ten aanzien van extra benodigde inzet in relatie tot de verdeling van het extra budget 2019 en in relatie tot het financieel knelpunt 2020 (als gevolg niet gehonoreerde claim).

Na de voorgestelde inhoudelijke bespreking in de CD in juli zal de wethouder geïnformeerd door Concern en Strategie in combinatie met de FG.

Tot slot wordt opgemerkt dat het voor de sturing van de CD in het vervolg beter is als de rapportages van de FG en de CPO over de AVG synchroon lopen.

3. Gevraagde beslissing

Aan de concerndirectie wordt gevraagd om:

- ➔ toe te zien dat de verwerkersverantwoordelijken het verwerkingenregister op orde krijgen en dat knelpunten tijdig gemeld worden;
- ➔ de behandelingstermijn van AVG aanvragen van burgers voor inzage in de persoonsgegevens aan de wettelijke termijn te laten voldoen door dit proces onder de regie van de CPO te laten verbeteren;
- ➔ het initiatief van de CPO om een integraal plan van aanpak op te stellen waarin alle onderdelen van de AVG worden belegd, te ondersteunen

In het bijgevoegde dashboard ziet u de stand van zaken van dit moment.

3. Toelichting

Waar staan we nu?

Ten opzichte van de vorige rapportage is vooruitgang geboekt met de opzet en het vullen van het verwerkingenregister, er is een nieuw model voor een Privacy Impact Analyse (PIA) ontwikkeld en het datalekkenregister is verder verfijnd. Verder is met behulp van slimme tooling actuele sturingsinformatie beschikbaar voor de organisatie op alle niveaus. Op deze manier krijgt privacy steeds meer een plaats in de rapportages. Binnen de clusters wordt veel gedaan op het gebied van de AVG.

De AVG is echter een dynamisch vakgebied en er zijn nog onvoldoende best-practices. Dit leidt tot onzekerheid over de opgave.

Hieronder wordt kort aan de hand van de op dit moment drie belangrijkste thema's de stand van zaken toegelicht.

Register van verwerkingen

Het besluit van uw CD van 20 februari had als doel om voor de zomer op centraal niveau een register te hebben dat aan de eisen van de AVG voldoet. Middels een proces waarin de proceseigenaar, de Privacy-Officer en de FG zijn betrokken, worden alle verwerkingen op juistheid en volledigheid gecontroleerd. Op dit moment zijn er 56 (stand 19 juni) van de 585 verwerkingen die dit proces hebben doorlopen.

In het bijgevoegde dashboard vindt u de stand van het centrale register van verwerkingen van dit moment.

Hier past enige nuancering: binnen alle clusters zijn stevige acties uitgezet met en door de Privacy Officers om samen met de lijnverantwoordelijken alle verwerkingen in kaart te brengen, aan te vullen en te checken op juistheid en volledigheid. Volgens opgave zijn veel verwerkingen volledig, maar doorlopen nog de laatste fase van het proces, bijvoorbeeld omdat de verwerkingen in één keer aan een directie worden aangeboden ter accordering of omdat bepaalde onderdelen nog niet bekend zijn.

Nogmaals wordt benadrukt dat het register niet alleen een wettelijke verplichting is, maar ook inzicht geeft in de opgave waar we als concern voor staan. Een ingevuld register geeft inzicht in de hoeveelheid PIA's die nog moeten worden verricht en daarmee inzicht in de risicovolle verwerkingen. Aan de hand hiervan kan risico gestuurd gewerkt worden aan de AVG. Voorts geeft het inzicht in het aantal verwerkersovereenkomsten dat nog moet worden afgesloten.

Daarbij komt dat accountability een van de speerpunten van de AVG is. We moeten niet alleen voldoen aan de wet, maar dit ook kunnen aantonen.

Datalekken

Datalekken laten zien hoe kwetsbaar de gemeente is. Was het aantal gemelde datalekken in 2016 nog 35, in 2018 waren dat er 108 en dit aantal neemt nog steeds toe. Dit is deels verklaarbaar door een toenemende awareness.

Het is zaak alle datalekken goed te evalueren en de aanbevelingen vervolgens te implementeren. Op die manier kan er veiliger gewerkt worden en worden nieuwe datalekken voorkomen. Hiermee wordt ook voldaan aan een algemene aanbeveling van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) die de wijze van registreren van datalekken heeft onderzocht bij een groot aantal gemeenten, waaronder Rotterdam.

In de bijlage treft u een overzicht aan de datalekken met de daarbij behorende kerncijfers. De FG zal zich komende periode richten op de kwaliteit van de evaluaties en het resultaat van het leereffect.

Rechten van betrokkenen

In de CD van 20 februari werd tevens aandacht gevraagd voor het proces van 'rechten van betrokkenen'. Dit zijn de aanvragen van burgers om de eigen persoonsgegevens in te mogen zien. In de afwikkeling van deze aanvragen ziet de FG nog onvoldoende verbetering. De

behandelingstermijn overschrijdt ook in 2019 nog in bijna de helft van de aanvragen de fatale termijn van drie maanden. Volgens mededeling wordt hieraan gewerkt, maar verbetering moet effectief worden.

Compliance

Er zijn stappen gezet op het gebied van de AVG en de urgentie in de organisatie wordt steeds meer gevoeld. Inmiddels is duidelijk dat met de invoering van de AVG een verandering heeft plaatsgevonden die op alle processen ingrijpt. Na de eerste verwondering over de nieuwe wet is steeds meer bekend wat deze inhoudt en welke grote opgave er voor ons ligt.

Zo blijkt het uitvoeren van een PIA een grote tijdsbelasting te vergen en is het een ingewikkeld proces.

Daarnaast is het toezicht strakker geworden. Inmiddels heeft de AP een eerste serie verkennende onderzoeken naar de uitvoering van de AVG bij diverse organisaties uitgevoerd. De verwachting is dat de volgende stap handhavend optreden is. Ook bij de gemeente Rotterdam heeft de AP zich inmiddels diverse keren gemeld. Daarnaast groeit het bewustzijn bij de burgers op het gebied van privacy en dit leidt tot meer meldingen van burgers over mogelijke misstanden op het gebied van privacy. Deze weten de weg naar de AP goed te vinden.

Het is daarom zaak de AVG blijvend onder de aandacht te houden en steeds meer deel uit te laten maken van onze werkprocessen. Daarbij de aandacht voor privacy niet te zien als een belasting, maar ook als een kans om werkprocessen efficiënter, maar ook innovatiever uit te voeren.

Daarnaast voldoet de organisatie nog niet aan alle onderdelen van de AVG. Zo is een belangrijk uitgangspunt als privacy by design nog niet stelselmatig in het procesontwerp geïncorporeerd. Vanuit de CPO wordt gewerkt aan een plan van aanpak. Hierin worden de belangrijkste opgaven benoemd en de manier waarop we hier aan gaan voldoen.

Conclusie:

Ondanks het feit dat we als organisatie in de juiste richting bewegen, zijn er nog (te) veel risico's en kwetsbaarheden in de werkprocessen. Naast de in deze notitie genoemde punten wordt geadviseerd om zorg te dragen voor een integraal plan van aanpak waarin alle onderdelen van de AVG worden belegd. Op deze wijze kan ook de opgave voor het concern inzichtelijk worden gemaakt en de daarvoor benodigde middelen beschikbaar worden gesteld.

4. Financiële consequenties

Geen.

5. Communicatie/impact

Geen.

6. Procedure

Na besluitvorming in de conserndirectie over de beslispunten volgt bespreking met wethouder Financiën, Organisatie, Haven, Binnenstad en Sport. Bij dit gesprek zal ook het plan van aanpak van de CPO betrokken worden.

7. Bijlagen

AVG in cijfers